

Bij het lezen van de presentielijst blijkt, dat alle deputaten tegenwoordig zijn. De notulen van den vorigen dag worden gelezen en vastgesteld.

De commissie, belast met de uitgave van de K. O. zal tevens zorg dragen voor toezending van een exemplaar der K. O. aan de Kerkeraden en aan 't dagelijks Bestuur der burgerlijke gemeenten.

Allereerst wordt voortgezet de behandeling van de vaststelling van de percentage in de kosten der Synode.

Deputaten ad hoc nemen hun voorstel terug en sluiten zich aan bij de commissie van advies. De Breukelaar neemt het voorstel van Dep. weer op met dit amendement, dat de Provincien Friesland en Z.-Holland zelve beslissen op wat wijze ze haar percentage zullen voldoen. Na ampele discussie wordt het percentage aldus vastgesteld: Groningen 13 pCt., Friesland 14 Drentse 5, Overijssel 8, Gelderland 7, Utrecht 6, Noord-Holland 13, Zuid-Holland 25, Zeeland 6, Noord-Brabant en Limburg 3. Met algemeene stemmen op één na wordt alsoo besloten.

Letter H. 1. komt nu aan de orde. Het rapport van Deputaten der Gen. Synode voor art. 13. De Oort rapporteert daarover, en stelt voor:

Dank te zeggen aan de Deputaten en de rekening en verantwoording goed te keuren; alsoo wordt besloten.

Vervolgens rapporteert Br. Brink over Lett. L. 2. rapport van Dep. voor hulp aan catechiseermeesters en oefenaars, door de actie van '86 in moeilijkheid geraakt. De comm. stelt voor dank te zeggen voor het gehouden beheer en deputaten te continueren, de Synode besluit daartoe.

De Dijkstra rapporteert nu omtrent Lett. 22. 9 over het Zendingblad. De conclusie, aan de Synode voorgesteld, luidt:

a. Den arbeid der Dep. der Gen. Synode in zake het Zendingblad goed te keuren; b. hun op te dragen het blad ook in de komende jaren in dezen vorm te doen verschijnen, alsoo wordt besloten.

Over Lett. E. 7. 6. brengt Ds. Breukelaar rapport uit inzake het voorstel omtrent een reserve-missionair dienaar op het Zendingveld op Midland-Java. De commissie adviseert de Synode te besluiten, aan de te benoemen Deputaten voor de Zending op te dragen:

a. Zich te wenden tot de zending kerken, die op M.-Java arbeiden en één dezer kerken uit te noodigen een tweede dienaar te benoemen om hulp te verleenen op een vacant geworden Zendingsterrein en overigens op haar eigen terrein te arbeiden, en den anderen zending kerken te verzoeken hare medewerking te verleenen;

b. om bijaldien de zending kerken bereid zijn tot het sub a. genoemde, onder medewerking met de kerk, die een tweede dienaar wil benoemen en de andere zending kerken eene regeling voor de samenwerking in deze te ontwerpen;

c. om, zoo de ontworpen regeling hun goedkeuring wegdraagt, aan de Kerk die een tweede dienaar beroept en nitzijnde, steun te verleenen uit de generale kas tot een maximum van f. 1500.

Deze conclusies werden met alg. stemmen aangenomen.

Alnu rapporteert Ds. Renkema over Lett. O. 11 en 13, rakende de kerkelijke positie van geestelijke verzorgers; het advies luidt aldus:

a. uit te spreken, dat de kerk van Zeist regeling wenscht van wat in Art. 6. K. O. reeds geregeld is, en dat de uitdrukking „be-roeping der gemeenten" in dit verband niet past en dat geestelijke arbeid, die buiten de Kerk omgaat, niet door de Kerk geregeld kan worden. Voorzover zulke Dienaren in het kerkelijke ambt blijven, is hunne positie in Art. 6. K. O. geregeld.

Voorzover losmaking van Dienaren in verband met Art. 11 K. O. de commissie adviseert uit te spreken: dat Art. 11 K. O. niet dan bij hooge uitzondering en met groote voorzichtigheid moet toegepast worden; dat een losgemaakte dienaar te beschouwen is als een dienaar, die in geen vasten dienst is; dat Kerkeraad en Classis zijn wachttijd behoort te regelen, alsmede zorgen voor zijn wettelijke en zijn wezenlijk eventueel overlijden; en dat van elke losmaking, op discrete wijze en met volledige opgave van gronden aan alle Kerken bericht moet worden gezonden. Aldus besloten.

Verder rapport over D. 15 in zake perempto-ri examen. De conclusie luidt: „de Synode besluit op dit punt niet in te gaan als reeds geregeld in de gewijzigde K. O., en omdat de bepaling van het aantal Deputaten aan elke Prov. Synode vrij staat.

Lett. D. Supplement 2 verzoek van Groningen om een formulier vast te stellen voor onder-teekening van ouderlingen en diakenen; besloten niet op het verzoek in te gaan. Hierin wordt conform het praedicties der commissie besloten, deze zaak niet te regelen, maar over te laten aan de prudentie der Classis.

Lett. B. 4, 10, 11. Supplement B. 103, 12, 13, 14, 15, 15A, F. 32, die allen betrekking hebben op het besluit van de Synode van Arnhem, waarin een tweede collecte van de Theol. Faculteit der vrije Universiteit wordt aanbevolen, komen nu aan de orde.

Aan de discussie hierover nemen onderschei-dene leden der Synode deel, de behandeling wordt om 12 uur geschorst en de zitting gesloten tot 1 uur.

Gezongen wordt Ps. 111, vers 1. De behan-deling van het aan de orde zijnde rapport wordt voortgezet. De conclusie van het rapport luidt, dat de Synode uitspreke a. dat het principieel bezwaar van deze protesten reeds door de Gen. Synode behandeld is en wel bij Lett. K. 3 naar welke beslissing der Synode zij derhalve de bezwaarden verwijst, b. de Synode acht het niet gewenscht met het oog op de omstandig-heden in eene beoordeeling te treden van het-geen de Synode van Arnhem gedaan heeft of daarin verandering te brengen, aangezien volgens hare overtuiging daarmede volstrekt niet bedoeld was eenige achteruitzetting der Theol. School.

c. Wat het punt Lett. B. no. 9 betreft, waarin de Prov. Synode van Zeeland voorstelt: De Gen. Synode noodige de Vrije Universiteit uit, voortaan aan elk der voor de opleiding aan hare Theol. Faculteit collecteerende Kerken jaarlijks een verslag met rekening en verantwoording van ontvangsten en uitgaven toe te zenden, waarop ook in sommige bezwaarschriften wordt aangedrongen, adviseert de Com. de Gen. Synode geve hieraan gevolg.

De eerste conclusie werd met 2 stemmen tegen aangenomen, de tweede met een stem tegen aangenomen, de derde met algemeene stemmen.

Nu komt aan de orde Lett. B. 4 en 6:

De Provinciale Synode van Gelderland stelt

aan de Generale Synode voor, hare afkeuring uit te spreken over het streven, sinds geruimen tijd tot groote ontstichting en schade der kerken leidend, om geheel het kerkelijk leven en inzonderheid de verkiezing van ambtsdragers en van afgevaardigden naar de meerdere Vergaderingen te laten beheerschen door het verschil van meening, dat er bestaat ten opzichte van „de kerkelijke kwesties" onzer dagen.

De Provinciale Synode van Z.-Holland betreunt ten eerste dat „de Opleiding tot den dienst des Woords" in onze Gereformeerde Kerken tot een twistappel geworden is, en dat men nog steeds voortgaat, geheel het kerkelijk leven door deze zaak te beheerschen. Zij stelt voor, dat de Generale Synode hare afkeuring uitspreke over de soms onbroederlijke wijze, waarop zonen van hetzelfde huis elkander in de Pers bestrijden en over de verkeerde in-menging van Broeders buiten de plaatselijke Kerk in in alles wat het kerkelijk leven aan-gaat; dat zij opwekke tot betoon van onder-lings liefde, ook daar, waar men in sommige opzichten van elkander verschilt, terwijl de Provinciale Synode haar het licht en de wijsheid des Heiligen Geestes toehoudt om in de verschillende zaken die in verband staan met den strijd, welke in den boezem der Kerken gestreden wordt, te oordeelen, zooda het meest kan strekken tot de eer van God en tot bevoor-dering van den onderlingen vrede.

B. 7, 8 in verband met C. 11.

De Provinciale Synode van Z.-Holland zendt door aan de Generale Synode een schrijven van leden der Geref. Kerk te Delft, van leden der Geref. Kerk te Voorburg, van leden der Geref. Kerk te 's-Gravenzande en van leden der Geref. Kerk te Gouda (A), bevattende a. geheel eensluidende verklaringen en b. de navolgende voorstellen:

a. De Generale Synode herroep de onrecht-matige besluiten (zie punt 1, 8 en 3 van C. bovengenoemd) door de Generale Synode te Arnhem in 1902 genomen, en ook die met betrekking tot de inlijving der Theologische School te Kampen bij de Theologische Faculteit der Vrije Universiteit te Amsterdam;

b. de Generale Synode spreke zich duidelijk uit, dat zij van zins en wilens is, na te leven het door allen bij de vereniging der beide kerk-groepen in 1892 voor Gods aangezicht aan-vaarde beding, luidende: „Wat de opleiding tot het leeraarsambt betreft ontleent de Synode te moeten handhaven het beginsel, dat de Ker-ken geroepen zijn, een eigen Inrichting tot oplei-ding harer leraren te hebben, jenniste wat de Godgeleerde vorming betreft."

c. dat de Vereniging voor Hooger Onder-wijs op Gereformeerden Grondslag te Amsterdam de verplichting worde opgelegd, voortaan reke-ning en verantwoording te doen aan de steeds eerstvolgende Generale Synode der Gereformeerde Kerken van de door de Generale Synode toegestane en door de Gereformeerde Kerken ten behoeve der Theologische Faculteit der Vrije Universiteit gehouden collecten.

Schrijven van leden der Geref. Kerk van Hillegom, bevattende dezelfde verklaringen en voorstellen als die welke voorkomen in de brieven uit Delft, Voorburg, 's-Gravenzande en Gouda sub 17 vermeld,

dat de Generale Synode haar volle vertrou-wen uitspreke in Professor Lindeboom, hoog-leeraar aan de Theologische School te Kampen

De conclusies van het rapport die aangenomen werden zijn: a. de verklaringen uit al deze geschriften voor kennisgeving aan te nemen; b. wat het eerste voorstel betreft, zij oordeelt, dat een besluit, hetwelk niet uitvoerdig wordt, niet behoort herroepen te worden; wat het tweede voorstel aangaat, acht zij, dat er geen reden is, om dit uit te spreken, wijl er geen voorstellen bij de Synode aanhangig zijn, om de Eigen Inrichting op te heffen of om ook het beding van de vereniging van 1892 niet te handhaven.

c. Wat het derde voorstel aangaat, dit is reeds behandeld bij Lett. B. No. 9.

Deze conclusies worden aangenomen.

Nu wordt verder gerapporteerd over B. 8a en F. 34.

Schrijven van leden der Gereformeerde Kerk te Haarlem (A) verklarende zich voor het be-houd der Theologische School. — Annex een begeleidend schrijven van den kerkeraad.

De conclusie luidt: de brieven voor kennis-giving aan te nemen. Aldus wordt besloten.

Nu komt aan de orde D. 16. Vraag van de Prov. Synode van Utrecht of een Prov. Synode het examen naar artikel 8 zoo vaak moet toestaan als het gevraagd wordt, ook als de broeder in kwestie reeds meer dan eens is afgewezen.

De conclusie is: de Prov. Synoden zijn daarin vrij. De conclusie aangenomen.

Over F. 16. Bezwaarschrift van Prof. Linde-boom tegen de beslissing van de Prov. Syn. v. Friesland op zijn bezwaar tegen de stelling van Dr. Kuiper Jr. te Makkum, dat Paulus tegelijk wedegeworen en Godslasteraar was.

De conclusie van de leden der commissie van praedicties, op één na, en die van het afwijkende lid der commissie worden gelezen. De behandeling der conclusies wordt uitgesteld tot na de behandeling der leersgeschiedenissen.

Na de regeling van enkele huishoudelijke aangelegenheden en een kort afscheidwoord van Ds. Kuiper, afgevaardigde van de Chr. Geref. kerk in N.-Amerika, wordt gezongen Ps. 96: 5 en wordt de zitting met dankzegging door den Praeses gesloten.

Donderdagmorgen werd de zitting geopend met het zingen van Ps. 103: 1 en 't lezen van Ps. 85. De presentielijst wordt gelezen. Alle afgevaardigden zijn tegenwoordig. Inplaats van Ouderling Singels is voor Z.-H. tegenwoordig Ouderling Bremmer.

De notulen van de zittingen van den vorigen dag worden gelezen en vastgesteld.

Ter verg. is Ds. Laatsman, afgew. van de Belgische Zendingkerk, die door den Praeses verwelkomd wordt.

Op voorstel van den Praeses wordt het vol-gend telegram van hulde en gelukwensch aan H. M. de Koningin gezonden:

Aan H. M. de Koningin

De Gereformeerde Kerken, in Generale Synode vergaderd te Utrecht, brengen op dezen gedenkdag Uwe Majesteit hare eer-biedige en hartelijke gelukwenschen; moge de God aller genade Uwe Majesteit blijven sterken en bekruisen, opdat Uwe Majesteits regering tot rijken zegen moge zijn voor ons volk.

Namens de Synode,
B. VAN SCHELVEN,
Praeses.

Comm. II rapporteert, bij monde van Ds. Hoekstra, over het Bezwaarschrift van Prof. Lindeboom tegen besluiten van de Curatoren-vergadering, (niet voorkomend op het Agendum) Het bezwaar raakt re. het besluit van Curatoren, genomen naar aanleiding van een klacht

over een door Prof. L. geschreven voorwoord en zonder hem vooraf te hooren, dat voortaan door den Rector in de Handelingen geen voorwoord meer zou geschreven worden.

De conclusie strekt om de handeling der Curatoren goed te keuren en het bezwaar van Prof. L. ongegrond te verklaren. Deze conclusie wordt aangenomen. Het 2de bezwaar betreft de vermaning, door Curatoren tot Prof. L. gericht naar aanleiding van bij Curatoren inge-brachte klachten van Classis en Kerkeraden, over het optreden van Prof. L. in de pers, maar bepaald zijn advies inzake de verkiezing van ambtsdragers en de afvaardiging naar meerdere vergaderingen.

De conclusie strekt om de handelingen van Curatoren goed te keuren en het bezwaar van Prof. Lindeboom ongegrond te verklaren.

De beide conclusies worden met algemeene stemmen, op twee na, aangenomen.

Comm. IV, rapporteert over letter F. 28 in verband met F. 28a, 28b, 28c, en 28d. Protest van R. L. Meijer en F. H. Boels, tegen een besluit der Prov. Syn. van Groningen en de uitspraak der Classis Stalskanaal, in de zaak van het gedrag van A. Nieboer, onderling der Geref. Kerk te Nieuwe Pekela A. enz.

In F. 28c en 28e: Bezwaarschriften tegen een verkiezing van ouderlingen en diakenen te N. Pekela, wordt geadviseerd de handelingen van Kerkeraad en Classis en Prov. Synode goed te keuren en daarvan aan de protesteerende broeders, aan den Kerkeraad, Classis en Prov. Synode van Groningen kennis te geven.

Alsoo wordt besloten.

In F. 28, 28a en 28b: Bezwaarschriften tegen een besluit der Prov. Synode en der Classis Stalskanaal inzake het gedrag van A. Nieboer, onderling van de Geref. Kerk te N. Pekela, strekt de conclusie: a. om de hande-lingen van Classis en Prov. Synode goed te keuren; b. een commissie van 3 leden te be-noemen om, zoo mogelijk, verzoening te be-werken en c. hiervan kennis te geven aan protesteerende partijen, den Kerkeraad, de Classis en de Prov. Synode.

De zitting wordt geschorst tot half 2.

De Praeses opent de middagzitting en laat zingen Ps. 119: 53. Besloten wordt dat de praeses zal benoemen de verzorgingscommissie voor Nieuw Pekela. De praeses benoemt daarop Bouwman, Ds. Breukelaar en Dr. Hania.

Nu geeft de voorzitter het woord aan Ds. Laatsman, afgevaardigde van de Belg. Zendingkerk.

Deze spreekt zijn blijdschap uit hier in de Synode te mogen zijn, wijl hij vroeger in de Geref. Kerken hier diende. Hij brengt de groete van zijn Kerk over en deelt een ep-ander mede over de Belg. Zendingkerk. De toestand in België is op zedelijk en godsdien-stig gebied zeer treurig, het bijgeloof is er ge-stegen tot een soort heidendom. Ten bewijze daarvan deelt hij mede wat men met het ge-bed van Karel V tot het heilig huis des Hee-ren doet, en met het agnus Dei, die men als een soort toovermiddel amulet beschouwt. De Belg. Zendingkerk heeft 35 predik., 3 Evan-gelisten, 10 colporteurs.

Er zijn 71 kerken en gehuurde zalen, en de kerk evangeliseert op 100 plaatsen. Er zijn 83 Zondagsscholen en 32 dagscholen.

Elk jaar komen er een 200 Roomschen over, De predikanten komen uit Zwitserland en Nederland. Er is geen eigen opleiding. De afvaardiging naar de Synode is anders dan hier, er is een proportionele vertegenwoordi-ging van 65 gemeenten, zoodat de Synode uit een 60 of 65 leden bestaat. De deuren in België zijn geopend, maar de tegenstand is groot, en de financiële kracht is klein. Er komt hoop voor België, dat het protestantisme hoe langzamer hoe meer in kracht zal winnen. Hij spreekt den wensch uit, dat het volgend jaar een afgevaardigde moge komen van onze kerken op de Synode te Charteroi.

Op verzoek van den voorzitter spreekt Prof. Bouwman den afgevaardigde toe. Zijn hoogge-l., spreekt zijn blijdschap er over uit Ds. Laatsman, oud studievriend, als afgevaardigde te mogen begroeten. Vooral verheugt hij er zich over, dat in deze afvaardiging de gemeenschap tus-schen de Kerken in België en onze Kerken nitkomt. Hij herinnert aan de gemeenschap, die er vroeger met de kerken in het Zuiden was, en spreekt den wensch uit, dat er meer jongelieden uit België naar Nederland komen om tot gereformeerde dienaren van België te worden opgeleid, en dat het geref. leven in België toeneeme en de Heere die kerken daar rijkelijk zegene.

De Praeses dankt Prof. Bouwman.

Besloten wordt de zaak van afvaardiging naar België in handen te stellen van de depu-taten van de correspondentie met Buitenland-sche kerken.

Aan Ds. Notten wordt toegestaan voor eenige uren de Synode te verlaten.

Ds. Hoekstra heeft de Synode moeten ver-laten, doch keert morgen terug.

Nu wordt gerapporteerd over Lett. F. 6 en 10. Rapport van Deputaten in de zaak te Beekbergen en verzoek van Ds. T. om revisie van de uitspraak der Generale Synode van Arnhem in zijn zaak.

De conclusie luidt: re. aan deputaten der vorige Synode dank te betuigen voor de door hen verrichten arbeid en hun décharge te ver-lenken;

2e. op het verzoek van Ds. T. niet in te gaan, wijl geen novum door hem is bij tafel gebracht op grond waarvan revisie zou kunnen worden toegestaan;

3e. van het tweede lid van dit besluit ken-nis te geven aan Ds. T.

Alsoo wordt besloten. De praeses dankt de deputaten voor wat zij in deze zaak hebben verricht.

Daarop rapporteert Prof. Biesterveld over Lett. F. 27, 27bis: bezwaarschrift van A. v. d. N. Jr. tegen de uitspraak van de Prov. Synode van Zuid-Holland van 5 Oct. 1904, inzake het bezwaar van dien Broeder tegen eene beslissing der Classis Rotterdam omtrent de behandeling zijner zaak door den Kerkeraad van Kralingen.

De conclusie van het rapport luidt: De Synode besluite: a. in overeenstemming met de uitspraak van de Prov. Synode van Zuid-Hol-land het eerste verzoek van br. v. d. N. Jr., af te wijzen en b. hem met zijn bezwaar tegen den Kerkeraad van Rotterdam B. te verwijzen naar den Kerkeraad zelve; c. van deze be-slissing kennis te geven aan br. v. d. N. Jr., en de Classis Rotterdam en aan de Prov. Synode van Z. Holland en den Kerkeraad van Rotter-dam B.

Deze conclusies worden aangenomen. Ds. Rudolph brengt rapport uit over Lett. B. 3: Rapport van Deputaten voor de oeffening van het verband tusschen de Geref. Kerken en de Theol. Faculteit der Vrije Universiteit. De R. doet voorlezing van het rapport der deputaten. De rapporteert stelt de volgende conclusien

voor: 1e. De handelingen van deputaten voor de oeffening van het verband tusschen de Geref. Kerken en Theol. Faculteit der Vrije Univer-siteit te Amsterdam goed te keuren en deze deputaten met dankzegging voor hun arbeid te déchargeeren, en 2e. in plaats van drie vijf deputaten te benoemen voor de oeffening van het verband tusschen de Geref. Kerken en de Theol. Facult. der Vrije Univ. Zoo wordt be-sloten.

De praeses deelt mede, dat bericht inkwaam van Ds. v. Andel, dat zijn krachten hem niet meer toelaten als deputaat op te treden en hij daarom ontslag vraagt. De praeses stelt voor, naar aanleiding van deze kennisgeving, dat de Synode haren dank uitspreke voor al wat Ds. v. A. in verschillende deputaatschappen heeft verricht. Alsoo wordt besloten.

Ds. Breukelaar dient het volgende voorstel in, mede namens Ds. Gispin, Ds. Van der Munnik en Ds. Rudolph:

De Synode benoeme 5 Deputaten met de opdracht eene herziening van de tegenwoor-dige regeling van het verband tusschen de Geref. Kerken en de Theol. Faculteit der Vrije Univ. te ontwerpen en dit concept vóór den 1sten Febr. 1905 ter kennis van alle Kerken te brengen.

Ds. de Geus stelt voor dit voorstel in handen te stellen van Comm. V. Alsoo wordt besloten.

Nu rapporteert br. Nauta over het verslag van het Petronella-hospitaal te Dijkje, E. 7c van het supplement van het agendum. De conclusies van het rapport luiden:

a. dat de Synode hare waardeering uitspreke voor den arbeid van de Kerk van Amst. door 't Petronella-hospitaal en aan allen die haar daarin steunden.

b. den te benoemen deputaten voor de zen-ding op te dragen de Kerk van Amst. op een door hen gedaan, met redenen omkleed, ver-zoek, jaarlijks tot aan de e. v. Gen. Synode een steun te geven van ten hoogste f. 3000.

Vervolgens brengt Prof. Honig rapport uit over de Keucheniuschool, no. 11 van het rap-port der deputaten voor de Zending en bijlagen.

De conclusies luiden:

a. goed te keuren de handelingen der Dep. voor de Zending inzake de Keuch. School;

b. dank te zeggen aan de Algem. Verg. van Arbeiders en den Raad van Toezicht voor haar gewaardeerden arbeid in 't belang der school;

c. af te keuren, dat de verplaatsing, hooger op zichzelf gewenscht, is geschied tegen het besluit van Dep. voor de Zending;

d. de te benoemen Deputaten voor de Zen-ding op te dragen de zaak der Keuch. School te leiden in de richting, welke werd ingelagen en aangewezen door de besluiten voor de Gene-rale Synode van Arnhem.

De conclusies worden aangenomen.

Daarop rapporteert br. Kinkhorst over de rekening en verantwoording van de deputaten voor de Zending. Hij stelt voor de rekening en verantwoording goed te keuren en deputaten te déchargeeren.

Br. Ubink brengt rapport uit over Lett. K. 4: Verzoek van den Kerkeraad van de Geref. Kerk te Brielle, om te doen uitvoeren de noodi-ghe reparaties aan het kerkgebouw dezer Ge-meente, dat 't eigendom is van de Geref. Ker-ken in Nederland.

De conclusie luidt: Aan de Classis Brielle op te dragen om, na onderzoek, in hoe-verre bedoelde reparaties noodig zijn, en hoe-veel door de Kerk te Brielle zelf zou kunnen worden betaald, deze zaak namens de Synode te bewerkstelligen; b. Deputaten te benoemen om met de Classis Brielle den eigendom van het kerkgebouw te regelen, en een plan te ontwerpen voor de regeling van de onder-houdskosten.

Aldus wordt besloten.

Ds. Geerds rapporteert over Lett. L. 1: Rap-port van Deputaten van de Algemeene Kas voor hulpbehoevende Kerken. De conclusien zijn: a. Deputaten te déchargeeren onder dank-betuyging voor hun arbeid; b. De door Dep. gedane voorstellen over te nemen, met uitzon-dering van het sub. d. vermeld; en c. Depu-taten dezer kas te continueren. Aldus besloten.

Nu rapport Dr. Hania over E. 7d van het supplement: Een verzoek van den kerkeraad van Heeg, dat de Synode uitspreke, waar leden der Geref. Kerk, die op een zendingsterrein eener Geref. Kerk zich metterwoon vestigen, hun attestatie dienen in te leveren. De con-clusien luiden:

1e. dat leden eener Kerk in Indie kunne attestatie behoeven in te leveren bij de Kerk op wier terrein zij zich metterwoon vestigen, zoodat zij ingeschreven worden als „buitenleden";

2e. dat hen dit evenwel niet verhindert de kerken die zij verlieten, nog financieel te blijven steunen; en

3e. dat op den regel sub. 10. alleen een uitzon-dering kan worden toegelaten, ingeval van verrek voor slechts zeer korten tijd.

Aldus wordt besloten.

Over punt 23 sub 8 van 't Rapport v. Depu-taten voor de Zending:

„De Synode besluite over het door Deputat. n ontworpen concept voor de institueering van Javaansche Kerken", wordt eveneens door Dr. Hania gerapporteerd.

Er volgt een breede en levendige discussie, waaraan deelnemen Prof. Rutgers, Prof. Bies-terveld, Ds. Gispin, Prof. Gecink, Dr. Wage-naar, Prof. H. H. Kuiper en Prof. Honig.

De voortzetting van de discussie wordt uit-gesteld tot den volgenden dag. Gezongen wordt Ps. 119: 80. Na dankzegging sluit de Praeses de zitting.

Donderdagavond was den leden der Synode een aangename afwisseling onder inspannenden arbeid bereid.

De heer Mr. A. W. van Beek Calkoen had de vriendelijkheid de Afgev. en adviseerende leden te zijner te noodigen. Wie niet door commissiearbeid verhinderd werd, maakte van deze vriendelijke noodiging gaarne gebruik. Tot laat in den avond was een groot aantal broe-deren in de gezellige woning van den geachten en beminden Gastheer bijeen. En het: „Ai ziet, hoe goed, hoe heilijk is 't, dat zonen" dat ten slotte gezongen werd, gaf evenals de schoone en hartelijke toespraak van den Praeses der Synode tot den gastheer en zijn gezin, uiting aan den lieflijken indruk, dien dit gul verkeer van aanzienlijk en gering, van geleerd en onge-leerd bij de broeders achterliet.

De morgenzitting werd Vrijdag 1 September geopend met het zingen van Ps. 123 vs. 1, en het lezen van Ps. 127 waarna de Praeses, voor-gaat in den gebede.

De presentielijst wordt gelezen. Alle leden zijn ter vergadering. In de vertegenwoordiging kwam geen wijziging.

De notulen van den vorigen dag worden ge-lezen en vastgesteld.

Ingekomen een telegram van 't Loo van dezen inhoud:

„Hare Majesteit draagt mij op Hoogst der-zelver oprechten dank te betuigen voor geluk-wenschen en zegenbeden der Geref. Kerken.

Adjutant van Dienst,
SCHIMMELPENNINCK.

Wordt voor kennisgeving aangenomen.

Aan de buitenlandsche Afgevaardigden zal op hun verzoek een exemplaar van de Acta worden toegezonden.

De Praeses doet voorlezing van een schrijven van Rev. James, door de Dutch Reformed Church van N.-Amerika afgevaardigd naar deze Synode, waarin hij zich schriftelijk kwijt van zijne op-dracht met heilbode voor den arbeid der Synode en het land en den welstand van de Ned. Geref. Kerken.

Prof. H. H. Kuiper leest het Rapport voor inzake leersverschillen, bezwaarschriften van ver-schillende Kerkeraden, rakende allen, met we-nig verschil in vorm, het vraagstuk van Supra of Infra Lapsarisme, de rechtvaardigmaking van eeuwigheid, de onmiddellijke werking van de wedergeboorte, haar onderstelling bij den H. Doop;

a. dat de Synode haar volle vertrouwen uit-spreke in Prof. Lindeboom,

en c. een commissie te benoemen tot onder-zoek van de leersverschillen.

Het Rapport en de conclusie zullen gedrukt en aan de leden uitgeleed worden; om later behandeld te worden.

Wordt besloten, met het oog op de onmog-e-lijkheid voor sommige leden om Dinsdag ter Synode te komen, en den arbeid der commis-sie, de volgende week Woensdag weer saam te komen.

De voordracht voor de verschillende Depu-taatschappen wordt opgedragen aan het Mode-ramen.

Thans wordt voortgezet de gisteren afgebroken discussie over het advies van Dep. voor de Zending over de institueering van Javaansche Kerken, bepaaldelijk over de vraag welke be-lijdenis de geïnstitueerde Javaansche Kerken behooren te hebben. Aan de discussie nemen deel: Prof. Honig, Ds. Adriaanse, Ds. van der Munnik, Ds. Kuiper van Hoogeveen, Ds. W. H. Gispin, Prof. Rutgers, Prof. Ravinek, Prof. Gecink, Prof. Kuiper.

In stemming wordt gebracht de vraag, of de Synode dit punt van het Agendum al of niet zal doen.

De uitslag is, dat besloten wordt de zaak af te deelen.

De conclusies van de praediseerende com-missie worden in stemming gebracht en, met 7 stemmen tegen, daarop aangenomen.

De namiddagzitting wordt geopend met het zingen van Ps. 81: 12.

Over F. 11—13, in verband met het Zending-rapport, 15, over de zaak van den heer J. J. van Alphen rapporteert Ds. Breukelaar. De heer Van Alphen nam zijn protest tegen 't be-sluit der Synode van Middellburg terug, en verklaarde te willen breken met de Indische Staatskerk en de gemeenschap met de Geref. Kerken te begeren.

De conclusies van zijne zaak luiden: a. vol-doening uit te spreken over het feit dat br. J. J. van Alphen zijn protest terug neemt en al de door hem na de Synode van Middellburg tegen de Geref. Kerken uitgesproken beschuldigingen herroep onder betuyging van leedwezen;

b. te verklaren, dat, hoewel met blijdschap nota wordt genomen van Ds. J. J. van Alphen's be-lijdenis en van zijn begerte, de Synode thans nog blijven moet bij de besluiten door de Synode van Middellburg in zijn zaak genomen, en dat eventueel verzoek, uitgaande van br. J. J. v. A., tot opening van den weg om in de Geref. Kerken naar den dienst des Woords te mogen staan, alleen in overweging kan worden genomen, nadat hij weder tot de kerkelijke gemeenschap met de Geref. Kerken teruggekeerd is.

c. en aan de te ben